

Årsredovisning 2021

Räddningstjänsten Höga Kusten – Ådalen

Organisationsnummer: 222000-1354

Fastställt i förbundsdirektionen 2022-XX-XX

Innehållsförteckning

1	Ännu ett år med pandemi.....	4
2	Förvaltningsberättelse	5
2.1	Organisation och uppdrag	5
2.1.1	Förbundsdirektionen	5
2.2	Översikt över verksamhetens utveckling	6
2.3	Den kommunala koncernen	6
2.3.1	Privata utförare	6
2.4	Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	7
2.4.1	Pensionsförpliktelser	7
2.5	Händelser av väsentlig betydelse	8
2.5.1	Corona	8
2.5.2	Uppsagt lokalt kollektivavtal	8
2.5.3	Hembesök.....	8
2.5.4	Förstärkt medmänniska.....	9
2.5.5	Utbildningar och information till medborgare	9
2.5.6	Räddningsregion MittNorrland	9
2.5.7	Räddningspersonal i beredskap (RIB).....	9
2.5.8	Utsläpp farligt ämne, Härnösand	10
2.5.9	Brand i byggnad, Näsåker.....	10
2.5.10	Brand i byggnad, Träteam Kramfors.....	11
2.5.11	Räddningstjänst.....	11
2.6	Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.....	14
2.6.1	Ägaruppdrag	14
2.6.2	Fastställande av mål för god ekonomisk hushållning.....	14
2.6.3	Budgetarbete.....	14
2.6.4	Internkontroll	14
2.7	God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	15
2.7.1	Uppföljning av verksamhetsmål	16
2.7.2	Kommentar verksamhetsmål	17
2.7.3	Uppföljning av finansiella mål	17
2.7.4	Kommentar finansiella mål	18
2.7.5	Budgetavvikelse.....	18
2.7.6	God ekonomisk hushållning	18

2.8	Balanskravsresultat	19
2.9	Väsentliga personalförhållanden	19
2.9.1	Sjukfrånvaro	21
2.9.2	Friskvård	22
2.9.3	Framtida personalutveckling	22
2.10	Förväntad utveckling och framtid	23
3	Drift- och investeringsredovisning	23
3.1	Driftredovisning	23
3.1.1	Intäkter	23
3.1.2	Kostnader	24
3.2	Investeringsredovisning	25
4	Resultaträkning	26
5	Balansräkning	26
6	Kassaflödesanalys	27
7	Noter	28
8	Redovisningsprinciper	31

1 Ännu ett år med pandemi

2021 kan summeras som ännu ett år påverkat av den globala pandemin och dess konsekvenser. Många delar av vår verksamhet har fått ställa in och ställa om till följd av restriktioner som har gällt i samhället. Organisationen har under året klarat av att upprätthålla beredskap för larm, om än med vissa restriktioner, tack vare att interna rutiner och rekommendationer har följts av personalen på ett bra sätt och att vi på så vis har hållit oss tillräckligt friska.

Vi har inte kunnat bedriva den uppsökande och olycksförebyggande verksamhet som vi önskat, men har istället kunnat lägga extra kraft på övningar, projekt och framtagandet av nya arbetssätt.

Året har varit påfrestande för organisationen, då ett lokalt avtal sades upp av arbetstagarorganisationen, och följderna av det ledde till missnöje från personalen gentemot ledningen. Dialog fördes under året både mellan arbetsgivaren och arbetstagarorganisationerna samt med medlemskommunerna för att hantera konsekvenserna av avsaknaden av ett avtal och beslutet blev att ett tillskott av ekonomin kommer att ske från kommunernas sida. Arbetsgivaren och arbetstagarna arbetar fortfarande för att hitta de bästa lösningarna och alla parter är inställda på att tillsammans arbeta framåt.

Ekonomiskt har förbundet klarat sig bra genom pandemin. Resultatet för året blev ett litet överskott, som främst kan förklaras av minskade pensionskostnader. Förbundet har en likviditet som är god, där frågor har väckts kring möjligheten att placera dessa medel för att skapa avkastning. Denna fråga har utretts under året och olika alternativ har undersökts. Då räddningstjänsten är ett kommunalförbund innebär det vissa utmaningar i hur dessa medel kan hanteras.

Under sommaren togs en länsgemensam operativ ledning av räddningsinsatser i drift. Detta innebär bland annat att ett befäl befinner sig inne på SOS-centralen och har där mandat att fatta strategiska beslut gällande räddningstjänst. Detta är en stor utveckling av svensk räddningstjänst och för HKÅs del innebär detta ett mer robust system med bättre kvalitet, där fler ledningsnivåer än tidigare ingår. Under 2022 är tanken att systemet ska integreras med Jämtland samt tio kommuner från Norr- och Västerbotten (R10), vilket kommer att förstärka systemet ytterligare.

Omvärldsläget med krig i Ukraina innebär ett nytt säkerhetspolitiskt läge för Sverige och svensk räddningstjänst. Räddningstjänsten är en viktig del av totalförsvaret och har ett stort ansvar under höjd beredskap. Arbetet med att förbereda organisationen och medarbetarna för dessa uppgifter kommer att behöva intensifieras under de närmsta åren.

Räddningstjänsten arbetar för att skapa trygghet och säkerhet för alla som vistas i våra ägarkommuner. Nu när restriktionerna släppt hoppas vi kunna bidra och visa det än mer än tidigare. Ett steg på vägen är att vi nu har en suidsamordnare hos oss, i samarbete med Kramfors kommun, som arbetar med denna viktiga fråga.

Nu laddar vi för ett år utan restriktioner!

*Andreas Hoff,
förbundschef*

2 Förvaltningsberättelse

2.1 Organisation och uppdrag

Räddningstjänsten Höga Kusten – Ådalen (HKÅ) är ett kommunalförbund mellan Sollefteå, Kramfors och Härnösand. Förbundet ska svara för den gemensamma verksamheten inom området skydd mot olyckor åt medlemskommunerna, i enlighet med vad som åligger var och en. Kommunalförbundet ska möjliggöra ökad effektivitet, säkerhet och slagkraft genom samordning av resurser under en gemensam ledning.

HKÅ leds av en förbundsledning och medlemskommunerna har i en förbundsordning reglerat uppdraget samt hur verksamheten ska styras.

Förbundet omfattar ett stort geografiskt område. Huvuddelen av verksamheten planeras och genomförs på de tre centralorterna Sollefteå, Kramfors och Härnösand. Den externa verksamheten består av två avdelningar; process och produktion. Processavdelningens huvudansvar är det förebyggande arbetet med skydd mot olyckor. Produktionsavdelningen består av en heltidsorganisation samt en beredskapsorganisation och har som huvuduppgift att bedriva förebyggande arbete genom utbildning och information, öva inför samt upprätthålla beredskap och utföra räddningsinsatser.

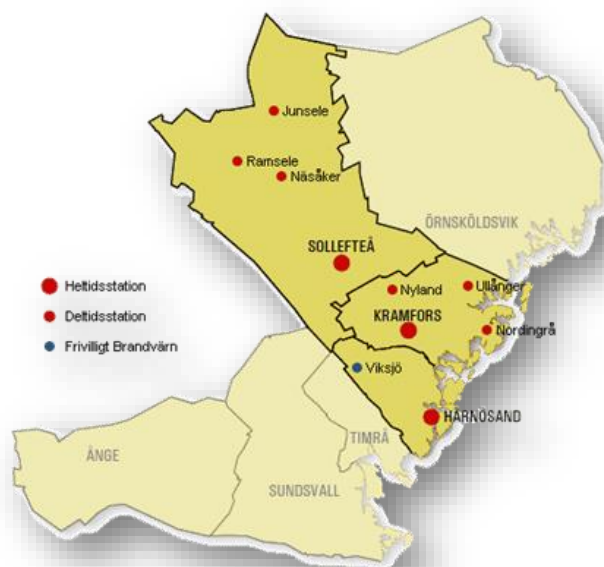

Bild 1: Förbundskarta

2.1.1 Förbundsledningen

Förbundet styrs av en politiskt sammansatt förbundsledning med ledamöter från förbundets samtliga tre medlemskommuner. Förbundsledningen har under 2021, tillsammans med berörda parter inom förbundet, sammanträtt fem gånger. Förbundsledningens uppgift är att tillse att verksamheten bedrivs med de mål och riktlinjer som fullmäktige i respektive medlemskommun har beslutat om samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Tabell 1: Ledamöter i förbundsdirektionen

Medlemskommun	Ordinarie	Ersättare
Sollefteå	Åsa Sjödén (S) Markus Spjuth (V)	Morgan Nordin (S) Ingemar Jonsson (C)
Kramfors	Malin Svanholm (S) Ida Stafrin (C)	Karl-Johan Rahm (V) Matts Söderberg (L)
Härnösand	Lennart Mohlin (S) Anders Gäfvert (M)	Ingemar Wiklander (KD) Ingemar Ljunggren (M)

2.2 Översikt över verksamhetens utveckling

I tabellen nedan presenteras översiktligt verksamhetens utveckling över en femårsperiod.

Tabell 2: Nyckeltal verksamhetens utveckling

Nyckeltal	2021	2020	2019	2018	2017
Folkmängd förbundsområde	61 924	62 119	62 689	63 045	63 564
Verksamhetens intäkter (tkr)	6 562	6 530	7 370	17 359	8 010
Kommunbidrag (tkr)	83 636	81 763	79 924	78 588	76 745
Verksamhetens kostnader (tkr)	75 903	71 820	78 516	88 020	79 953
Avskrivningar (tkr)	12 936	12 707	3 513	3 710	3 240
Investeringar (tkr)	10 480	7 859	655	5 492	6 176
Årets resultat (tkr)	483	2 493	4 392	3 530	903
Soliditet* (%)	23	20	27	21	16
Självfinansieringsgrad** (%)	109	57	2757	-139	125
Antal anställda	227	221	217	223	206
varav kvinnor (%)	14	13	14	11	10

*Soliditet definieras som eget kapital dividerat med balansslutningen och anger hur stor andel av tillgångarna som är finansierade med eget kapital. **Självfinansieringsgrad definieras som kassaflöde från den löpande verksamheten dividerat med nettoinvesteringar och visar i vilken utsträckning verksamheten kunnat finansiera årets investeringar med pengar som uppstått i verksamheten.

2018 är det år som skiljer sig mest från övriga år avseende intäkter och kostnader. Detta beror på det stora antalet skogsbränder under 2018 som påverkade kostnaderna främst i form av helikopterkostnader samt ökade personalkostnader. De högre intäkterna 2018 beror på ersättningsarna från medlemskommunerna och staten för skogsbränderna om cirka 10,2 mnkr som bokfördes som en intäkt. Den kraftiga ökningen av avskrivningar 2019 beror på att hyror nu redovisas som finansiell leasing. Detta ger en kostnadssänkning av hyror med ungefär motsvarande belopp.

2021 års resultat består till stor del på att pensionskostnaderna blev lägre än budgeterat och även lägre än prognosticerat vid delårsredovisningen. Att investeringarna förefaller höga beror på att ett släckfordon som skulle ha anlänt 2020 levererades först 2021. Sett över tid så följer investeringarna den beslutade planen.

2.3 Den kommunala koncernen

2.3.1 Privata utförare

Enlig 3 kap 4§ lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) ska kommunen ansvara för rengöring (sotning) och brandskyddskontroll. Hanteringen av detta regleras i avtal mellan förbundet och den skorstensfejarmästare som förestår respektive sotningsdistrikt. Sotningsdistrikten bedrivs av fyra

privata utförare. Dessa utförare är Härnösands Sotningsdistrikt AB, Sollefteå Sotningsdistrikt AB, Ådalens Brandskydd och Sotning AB samt Kramfors Sotning och Ventilationssanering AB.

2.4 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

I detta avsnitt redovisas förhållanden som är viktiga för förbundets ekonomiska ställning och som ej redovisas i resultat- och balansräkningen.

Tabell 3: Identifierade risker med påverkan på ekonomisk ställning

Identifierad risk	Beskrivning	Hantering av risk
Kommunbidrag	Politiska beslut om minskade bidrag från medlemskommunerna kan få stora konsekvenser på verksamheten då intäkterna till cirka 90 % består av kommunbidragen.	- Kontinuerlig dialog med medlemskommunerna i proaktivt syfte - Arbeta för att leva upp till de krav som medlemskommunerna ställer på verksamheten
Personal	Svårigheter att rekrytera och behålla personal kan leda till att planerad och nödvändig bemanning ej uppnås.	- Arbete med att stärka lönenivån inom förbundet, som idag ligger lågt i jämförelse med andra - Tillsvidareanställning av RiB-personal till heltidsstyrkan - Friskvårdsaktiviteter för samtliga anställda - Fortbildning för personalen
Pensionsskuld	Vid beräkning av pensionsskulden antas den genomsnittliga pensionsåldern vara 60 år. Om fler brandmän går i pension tidigare riskerar pensionsskulden att öka.	- Kontinuerlig uppföljning av pensionsskulden - Korrigering av genomsnittsåldern för pension om nödvändigt

Förbundet är inte exponerat för finansiella risker såsom ränterisker, valutarisker och kreditrisker och kommer därför ej lämna några upplysningar om omfattning och hantering av dessa typer av risker.

2.4.1 Pensionsförpliktelser

Tabellen nedan visar förbundets pensionsförpliktelser.

Tabell 4: Pensionsförpliktelser

Pensionsförpliktelse (tkr)	2021	2020
Total pensionsförpliktelse i balansräkningen		
a) Avsättningar inkl särskild löneskatt	32 839	33 985
b) Ansvarförbindelse inkl särskild löneskatt	-	-
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring	6 036	4 621
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsstiftelse		-
Summa pensionsförpliktelse (inkl. försäkring och stiftelse)	38 875	38 606
Förvaltade pensionsmedel - Marknadsvärde (tkr)	2021	2020
Totalt pensionsförsäkringskapital	6 768	5 605
a) Varav överskottsmedel	-	-
Totalt kapital, pensionsstiftelse	-	-
Finansiella placeringar (egna förvaltade pensionsmedel)	-	-
Summa förvaltade pensionsmedel	6 768	5 605
Finansiering (tkr)	2021	2020
Återlånade medel	32 107	33 001
Konsolideringsgrad	17,4%	14,5%

Premier för avgiftsbestämda pensioner intjänade from 1998 redovisas det år som avgiften avser. Pensionsåtaganden före 1998 redovisas hos respektive medlemskommun.

2.5 Händelser av väsentlig betydelse

Nedan presenteras en översikt över de viktigaste aktiviteterna under året inom olycksförebyggande verksamhet, räddningstjänst och den interna organisationen. I de fall händelserna har påverkat förbundets resultat och ekonomiska ställning ges upplysningar om detta under respektive avsnitt.

2.5.1 Corona

Corona har fortsatt påverkat oss under 2021. I planeringen inför året antogs att full verksamhet skulle kunna bedrivas under sex månader av året. Denna plan kunde inte följas, då nationella och interna riktlinjer satte stopp för en stor del av den externa verksamheten, såsom utbildningar och tillsyner, under större delar av året än så.

Den operativa verksamheten gällande räddningstjänst har under hela året upprätthållits utan större inskränkningar. Speciella restriktioner i form av skyddsutrustning och vissa rutiner inne på brandstationen har gällt, men ingenting som har påverkat den drabbade eller insatsernas utförande på något sätt i slutändan. Regionen beslutade redan 2020 om att räddningstjänsterna inte skulle larmas på IVPA (I Väntan På Ambulans) under pandemin. Detta har gällt även under hela 2021, men verksamheten har nu återupptagits vid årsskiftet 2021/2022.

Under stora delar av året har rekommendationer från centralt håll angett att de som kan ska arbeta på distans. Detta har således gällt för många inom ledningen samt Processavdelningen. Under hösten kunde viss verksamhet utföras på plats, innan nya restriktioner åter infördes.

2.5.2 Uppsagt lokalt kollektivavtal

I juni valde arbetstagarorganisationen Kommunal att säga upp ett lokalt avtal som funnits i förbundet i ca tio års tid. Avtalet reglerade bland annat tjänstgöringstiden för skiftgående personal och i avsaknad av ett avtal så minskar denna. Detta innebär ekonomiska konsekvenser för förbundet och under året har diskussioner förts med arbetstagarorganisationen, politiken och medlemskommunerna kring hantering av dessa. Beslutet är att kommunerna kommer att tillskjuta extra medel från 2023 för att förbundet ska kunna fortsätta bedriva verksamhet på samma sätt som tidigare.

2.5.3 Hembesök

Förbundet arbetar i ett projekt, bestående av medarbetare inom Process- och Produktionsavdelningen, som ska fokusera på hur förbundet kan öka allmänhetens medvetenhet om risker samt förmedla kunskap om brandskydd i deras egna hem. Konceptet kallas för *Hembesök* som baseras på att tjänstgörande brandmän och styrkeledare åker ut till privatpersoner i deras boenden för att genom dialog och personliga möten öka deras kunskaper kring brandskydd och hur man bör agera vid händelse av brand.

Liknande koncept har utförts i Storbritannien och andra räddningstjänster inom Sverige. I Storbritannien pekar mycket på att just hembesök har varit en stor bidragande faktor till deras markanta minskning av antalet omkomna i bränder under de senaste 20 åren och flera räddningstjänster inom Sverige är nöjda med resultatet.

Projektarbetet ska leda till ett förslag till koncept där genomförande, riktade informationsunderlag till olika bostadstyper, uppföljningsmetodik m.m. ska presenteras.

2.5.4 Förstärkt medmänniska

Förbundet arbetar även med ett annat projekt som också består av medarbetare från Process och Produktion som kallas för *Förstärkt medmänniska*. Projektarbetet bygger på att föreslå ett koncept som ska öka trygghet och möjlighet till snabbare insatser vid olyckor till personer som bor i förbundets ytterområden. Konceptet fokuserar på mindre orter som är belägen med ett större avstånd till närmaste hel- eller deltidstation och grundar sig i att räddningstjänsten utbildar intresserade privatpersoner inom dessa orter till att bli civila insatspersoner. På frivillig basis kan dessa civila insatspersoner få larm inom dessa orter och göra en första insats vid olyckor.

Projektarbetet ska presentera ett förslag för några utvalda orter där förslaget ska innehålla lämpliga avgränsningar för när civila insatspersoner ska larmas, utbildningsplan i agerande vid olika olyckstyper baserat på riskbild i aktuell ort, nödvändig livräddande utrustning, organisation inom räddningstjänsten som ska ansvara för detta arbete, avtals- och försäkringsfrågor m.m.

2.5.5 Utbildningar och information till medborgare

Corona har starkt påverkat möjligheten för organisationen att bedriva utbildning och olika informationsinsatser. Under året har ändå förbundet utbildat och informerat drygt 1 300 vuxna, barn och ungdomar inom områden som bland annat brandsäkerhet, HLR, heta arbeten och suicidprevention. Detta är under målet som låg på totalt 1 800 personer.

2.5.6 Räddningsregion MittNorrland

Under 2021 har räddningstjänsterna i Västernorrland inlett ett samarbete med en gemensam organisation för den operativa ledningen av räddningsinsatser. Detta innebär bland annat att det ständigt finns ett befäl inne på SOS-centralen i Sundsvall som ansvarar för utlarmningen och beredskapen för räddningstjänstorganisationerna.

Under 2022 är planen att samarbetet kommer att utökas genom att räddningstjänsterna i Jämtland samt R10 (kommuner i Väster- och Norrbottens inland) inkluderas i den gemensamma ledningen. Ledningen av insatser kommer då att omfatta 25 kommuner.

Bild 2: Ny logga för räddningsregionen

2.5.7 Räddningspersonal i beredskap (RIB)

Pandemin har även inom denna verksamhet medfört en del svårigheter, bland annat med att samla personal, men en del träffar har ändå kunnat genomföras, både på plats på respektive station och via teams, t.ex. möten med stationsansvariga och APT.

Övnings- och utbildningsverksamheten har fungerat i stort sett som vanligt och förutom ordinarie övningschema har övningsdagar i Sollefteå utförts samt befälsträffar med olika fokus. Även preparandutbildning för ny RIB-personal har genomförts och nya befäl har introducerats.

Under våren levererades nya fordon med skärsläckare, en till Nordingrå och en till Näsåker. I samband med leveransen fick även personalen utbildning kopplad till utrustningen på fordonen. Nya FIP-bilar levererades, en till vardera heltidstation och en till vardera Junsele, Ramsele och Ullånger.

Under hösten deltog RIB-personalen i "Brandman på jobbet"-dagen och marknadsförde förbundet på ett bra sätt. Även ett antal "Prova på"-dagar ordnades och därefter en testdag som resulterade i 12 nya till RIB-organisationen.

2.5.8 Utsläpp farligt ämne, Härnösand

På kvällen den 12 oktober larmades styrkan i Härnösand till ett utsläpp av farligt ämne vid HEMAB:s anläggning på Varvsallén i Härnösand. Innan räddningstjänsten får larmet har personal på plats försökt stoppa läckaget. Mängden som släppts ut är uppskattningsvis 3 000 liter dieselolja och det visar sig att oljan tagit sig ut i vattnet nedanför anläggningen. Insatsen blir inledningsvis komplicerad då det är svårt att skapa sig en uppfattning om utsläppets yta pga. mörkret.

Efterkommande dagar arbetar bl. a räddningstjänsten, Kustbevakningen, Länsstyrelsen, Härnösands kommun och HEMAB på olika sätt med att begränsa och samla upp utsläppet. Material för arbetet rekvireras från andra stationer inom förbundet, Medelpads räddningstjänstförbund och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Räddningstjänsten bildar en stab för att stötta räddningsledaren med beslutsstöd, information och kontakter gentemot externa aktörer. Även den regionala insatsledaren som finns inom ledningssystemet Räddsam Västernorrland larmades till platsen för att stödja räddningsledaren på plats i Härnösand.

Efterarbetet med återställning av egen och andras utrustning kom att ta tid, detta då utrustningen måste skickas till annan ort för sanering.

Bild 3: Oljelänsar utlagda för att stänga in oljeutsläppet

2.5.9 Brand i byggnad, Näsåker

Den 9 november larmades räddningstjänsten till en brand i en industribyggnad i Näsåker.

På plats hade ägare och personal uppmärksammat ett pysande ljud som man misstänkte kom från en trasig luftslang och när detta undersöks så inträffar en kraftig explosion i den närliggande verkstaden och man upptäcker att det brinner.

Näsåkersstyrkan som var först på plats påbörjade en yttre avspärrning och startar upp en insats, ytterligare styrkor som larmades till platsen var Ramsele, Junsele och Sollefteå samt insatsledare. Även den regionala insatsledaren som finns inom ledningssystemet Räddsam Västernorrland larmades till platsen för att stödja HKÅ:s insatsledare.

Insatsen blev i stort en defensiv insats pga. rasrisker i byggnaden och allt släckarbete utfördes utifrån på ett säkert sätt. Under kvällen och natten bevakades brandplatsen av räddningstjänstens personal och räddningsinsatsen upphörde vid lunchtid efterkommande dag.

Bild 4: Verkstadsbyggnaden efter att explosion ägt rum

2.5.10 Brand i byggnad, Träteam Kramfors

På morgonen den 25 november inkom ett automatiskt brandlarm från TräTeam i Kramfors. Vid framkomst kunde det konstateras att varmgång i en hyvel förorsakat en brand.

Branden spreds vidare i anläggningen, vilket föranledde en större insats från räddningstjänsten med styrkor från Kramfors, Nyland och Härnösand. Även den regionala insatsledaren som finns inom ledningssystemet Räddsam Västernorrland larmades till platsen för att stödja HKÅ:s insatsledare.

Branden kunde släckas och ägaren fortsatte med efterkommande bevaknings-, sanerings- och återställningsarbete efter att räddningsinsatsen avslutades under förmiddagen.

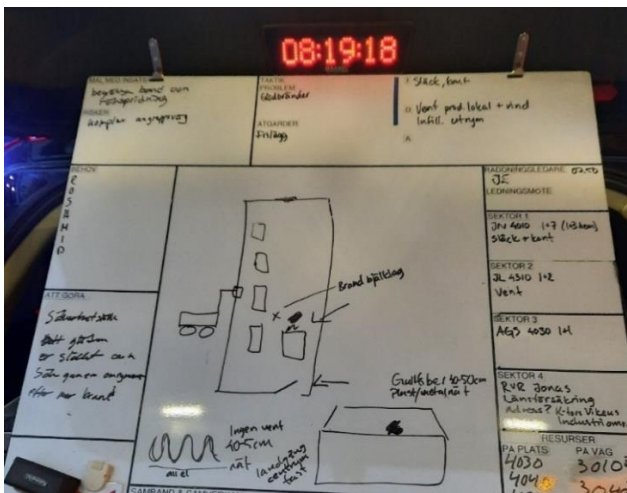

Bild 5: Räddningsledarens taktikavla som finns i ledningsfordonet

2.5.11 Räddningstjänst

Antal larm under 2021 uppgick till 1 006 st. vilket är ett lågt antal sett tillbaka i tid och minskning med 113 st. larm mot förgående år 2020. En anledning till att larmen har minskat kan bero på pandemin. Eventuellt har människor varit försiktigare i allmänhet på grund av restriktionerna omkring oss, vilket kan ha bidragit till att larmen blivit färre. Den nya gemensamma ledningen av våra insatser kan även vara en bidragande orsak till färre larm, eftersom det befäl som befinner sig inne hos SOS har en större möjlighet att avstyra ett larm direkt i samband med medlyssningen av 112-samtalet.

I Härnösand, Viksjö och Kramfors insatsområde har antalet larm minskat något medan det skett en liten ökning i Junsele och Sollefteå. I övriga insatsområden ser det normalt ut mot förgående år.

I kategorin *Brand i byggnad* har en ökning skett i våra tre kommuner. Några av dessa bränder har uppstått i övergivna byggnader, vilka kan misstänkas vara uppsåtliga. Nylands insatsområde står för en ökning med åtta *Brand i byggnad*, där omfattande brand- och rökskador har uppstått i samtliga händelser. Att *Brand i byggnad* inte har följt övriga trender under pandemin, kan bero på att människor troligtvis har vistats mer i sina hem. I Sollefteå har en person omkommit vid en lägenhetsbrand.

Brand ej i byggnad har minskat. Kategorierna *Brand i skog eller mark* samt *Brand i fordon/fartyg* står för merparten av minskning av dessa larm. I Junsele har en ökning av skogsbränder skett och under året inträffade en av större omfattning. Två helikoptrar skickades från MSB som hjälpte till i släckningsarbetet som pågick i ett dygn. När det gäller *Brand i fordon/fartyg* har en minskning skett vid våra tre heltidsstationer i Härnösand, Kramfors samt Sollefteå. Föregående år var det ett stort antal fordon som lämnats övergivna intill större statliga vägar, som sedan antändes. Numer är troligtvis trafikverket snabbare att forsla bort övergivna fordon och sedermera minskar risken för anlagda bränder.

Trafikolycka följer statistiken från föregående år 2020. Ett snöoväder drog in i februari och det var under en kortare period mycket att hantera för räddningstjänsten då det inträffade ett flertal trafikolyckor. Turligt nog utan större personskador. E4:an förblev stängd i många timmar och långa bilköer uppstod norr om Kramfors upp mot Ullånger.

Inom Drunkning/tillbud omkom tre personer 2021, en ökning med två omkomna mot för 2020. Två på sommaren samt en på vintern. Sollefteå har också varit på drunkningslarm i Örnsköldsviks kommun där en person omkom. DRH system ansåg att Sollefteå låg geografiskt bättre till för att komma snabbast till olycksplatsen.

Händelse utan risk för skada har ökat marginellt. Där kan räddningsledare på plats blivit något bättre att bedöma situationen vid framkomst och ändrar från den ursprungliga larmhändelsen till en *Händelse utan risk för skada* då det inte förelåg något räddningsbehov vid insatsen.

Bild 6: Utbildning av ny kemutrustning

Tabell 5: Räddningsinsatser per insatstyp

Insatstyp	2021	2020	2019	2018	2017
Brand i byggnad	96	79	95	106	168
Brand ej byggnad	103	165	124	229	142
Trafikolycka	183	179	187	156	220
Utsläpp av farligt ämne	2	2	4	21	31
Drunkning-/tillbud	4	5	5	8	12
Automatalarm, ej brand/gas	252	276	301	303	412
I väntan på ambulans	32	100	301	259	309
varav hjärtstoppslarm	23	16	12	-	-
Annan händelse utan risk för skada	126	110	148	101	-
Övriga uppdrag	186	203	218	182	169
Totalt	1007	1119	1365	1463	1463

Tabell 6: Räddningsinsatser per station

Insatser/ stationsområde	2021	2020	2019	2018	2017
Härnösand	355	427	497	439	466
Viksjö	10	19	27	17	28
Kramfors	208	261	293	305	353
Nyland	44	47	59	62	55
Ullånger	55	54	52	63	55
Nordingrå	27	33	39	36	43
Sollefteå	208	195	223	252	234
Näsåker	27	25	48	46	47
Junsele	36	23	90	86	106
Ramsele	37	35	55	59	76
Totalt	1007	1119	1383	1365	1463

Tabell 7: Andra insatser än räddningstjänst

Annat än räddningstj.	2021	2020
Medlyssning, ej insats	367	251
Inbrottslarm	20	21
Lyfthjälp till hemtjänst	31	54
Passning	102	137
Totalt	520	463

2.6 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

2.6.1 Ägaruppdrag

Av ägaruppdraget från medlemskommunerna framgår att HKÅ bland annat ska ansvara för räddningsinsatser, sotning och brandskyddskontroll, tillsyn enligt LBE och LSO, tillståndsprövningar samt att förbundet ska ha ett aktuellt handlingsprogram för räddningsinsatser och olycksförebyggande åtgärder.

I förbundsordningen framgår förbundsledningens ansvar och arbetsuppgifter vilket bland annat inkluderar att fastställa budget, handlingsprogrammet samt delårs- och årsredovisningen. Förbundsledningen ska även löpande avlämna rapporter över verksamheten till medlemskommunerna. Kommunfullmäktige beslutar om taxor för myndighetsutövning samt beslutar om ansvarsfrihet för förbundsledningen i dess helhet. Förbundet träffar medlemskommunerna årligen via ägarsamråd.

2.6.2 Fastställande av mål för god ekonomisk hushållning

Under varje mandatperiod antas ett fyraårigt handlingsprogram av förbundsledningen. I handlingsprogrammet pekas riktningen ut inför de kommande fyra åren. Med handlingsprogrammet som utgångspunkt tas sedan en verksamhetsplan fram för varje nytt verksamhetsår. I verksamhetsplanen beskrivs bland annat målen för god ekonomisk hushållning. Verksamhetsplanen antas av förbundsledningen, som därmed även fastställer det kommande årets mål för god ekonomisk hushållning. Den dagliga verksamheten beskrivs sedan i aktivitetsplaner.

2.6.3 Budgetarbete

Förbundet träffar medlemskommunerna i början av varje år för att diskutera inriktning och förutsättningar inför kommande års budget. Förslag till medlemsbidrag för det kommande året ska innan april månads utgång meddelas medlemskommunerna. Detaljbudgetarbetet pågår under hösten för att sedan antas av förbundsledningen i slutet av året.

2.6.4 Internkontroll

Förbundsledningen har ansvar för att en plan för internkontroll upprättas årligen. Internkontroll ska göras för att upptäcka och förebygga fel. Under 2021 har punkterna i Tabell 7 nedan kontrollerats.

Tabell 7: Uppföljning av intern kontroll

Kontroll av	Riskbedömning	Metod	Resultat
Att alla medarbetare inom heltidsorganisationen har erhållit/erbjudits medarbetarsamtal.	Alla medarbetare ska erbjudas medarbetarsamtal årligen för att diskutera sin arbetssituation och framtida utveckling. Det är av största vikt att medarbetarna får möjlighet att ta upp idéer, förväntningar och farhågor med sin chef. Det gynnar såväl organisationen som medarbetaren.	Görs genom att stämma av uppföljningen från respektive chef med listan över anställda i Daedalos.	Alla medarbetare inom heltidsorganisationen har erbjudits medarbetarsamtal.

Kontroll av	Riskbedömning	Metod	Resultat
Att aktivitetsplanerna internt följs upp varje tertiäl.	För att säkerställa att räddningstjänsten kontinuerligt arbetar mot verksamhetsmålen ska aktivitetsplanerna kontinuerligt följas upp och eventuella föreslagna åtgärder tas fram.	Görs genom att controller följer upp aktivitetsplanerna tillsammans med enhetscheferna minst varje tertiäl.	Enhetscheferna är ansvariga för att följa upp aktivitetsplanerna. Det kan konstateras att en del aktiviteter inte har kunnat genomföras under året på grund av pandemin.
Att samtlig räddningspersonal genomför de obligatoriska interna övningarna och att handlingsplaner tas fram för de personer som har missat en obligatorisk övning.	För att säkerställa att räddningstjänsten är väl förberedda vid olyckor samt besitter nödvändig kompetens att genomföra räddningsinsatser är det av största vikt att övningsverksamheten dokumenteras och kontinuerligt följs upp.	Görs genom att övningsverksamheten följs upp minst varje tertiäl. Handlingsplaner ska tas fram för de personer som har missat en obligatorisk övning.	Alla övningar förs in i det verksamhetssystem som finns för ändamålet. Statistik finns för att summera total övningstid per medarbetare. Några medarbetare har övningar att ta igen för att uppnå full kompetens.
Handläggningstid för ansökningar om tillstånd enligt lag om brandfarliga och explosiva varor.	Räddningstjänstens handläggningstid för tillståndsansökningar är tre månader från det att ansökan inkommit till förbundet. Om ansökningar glöms bort eller handläggningstiden tar för lång tid kan förbundet tappa förtroende som myndighet.	Handläggningstiden kontrolleras genom att jämföra tidpunkten för inkommen ansökan med beslut om tillstånd.	Vissa ärenden har krävt längre handläggningstid än planerat. Anledningen till detta är att kompletteringar till ansökan har krävts samt att svar från polisen har dröjt.
Fakturering av handbrandsläckarservicen till förbundets medlemskommuner.	Räddningstjänsten får ta betalt för merkostnader i samband med den handbrandsläckarservicen som utförs åt förbundets medlemskommuner. Risken finns att förbundet förlorar intäkter om faktureringen ej sker på ett korrekt sätt.	Görs genom att antalet utförda kontroller av brandredskap överensstämmer med fakturerat belopp.	Handbrandsläckarna har fakturerats kommunerna.. Priserna har uppdaterats underåret för att ge full kostnadstäckning.

2.7 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Förbundet har haft en övergripande verksamhetsplan för 2021 som utgår från handlingsprogrammet för skydd mot olyckor. Fokusområden i gällande handlingsprogram är barn och unga, arbetet med förebyggande av bränder samt bibehållandet av en god utryckningsorganisation.

Verksamhetsplanen innehåller sju mål - fyra verksamhetsmål och tre finansiella mål - som ska borge för en god ekonomisk hushållning. Efter 2021 kan vi konstatera att fyra av de sju målen för god ekonomisk hushållning har uppnåtts.

2.7.1 Uppföljning av verksamhetsmål

Mål

Under 2021 ska 100 % av inkommande larm som definieras som räddningstjänst rendera en insats.

Studeras enbart de larm som definierats som *räddningstjänst* har organisationen under året haft resurser tillgängliga för att kunna åka på samtliga insatser (1 006 st.) som inkommit till SOS. Antalet insatser är lägre i jämförelse med föregående år.

Målet anses uppfyllt.

(I samband med att Coronapandemin startade 2020 tog Region Västernorrland beslut om att räddningstjänsten inte skulle larmas på IVPA-larm, vilket lett till minskat antal larm med ca 270 st. jämfört med 2019. IVPA är i grunden ett vård- och inte ett räddningstjänstuppdrag.)

Mål

Minst 70 tillsyner ska utföras under året.

Under året har 55 tillsyner enligt LSO och LBE utförts. Anledningar till att målet ej uppfylldes är helt beroende på Coronasituationen i samhället som lett till att vi inte besökt externa verksamheter under stora delar av året.

Målet anses inte uppfyllt.

Mål

Minst 800 personer ska utbildas under året.

Under 2021 utbildades totalt 510 vuxna i olika olycksförebyggande utbildningar.

Målet anses inte uppfyllt.

Mål

HKÅ ska träffa minst 1 000 barn och ungdomar under året.

Förbundet har under året träffat minst 830 barn och ungdomar i samband med utbildningar och informationstillfällen. Till detta tillkommer den rondering som utförts runt om i förbundet.

Målet anses inte uppfyllt.

2.7.2 Kommentarer verksamhetsmål

Under 2021 har enbart ett av de fyra verksamhetsmålen uppnåtts.

Antalet insatser under 2021 är lägre än 2020. Förbundet har haft resurser tillgängliga för att kunna åka på samtliga de händelser som definieras som räddningsinsats.

Målet var att utföra 70 st. tillsyner under året. 55 st. genomfördes, vilket innebär att målet inte uppfylldes. Detta beror uteslutande på den situation som uppstått i samhället pga. Coronapandemin. Vid planeringen förutsattes att full verksamhet skulle kunna bedrivas under hälften av årets månader. Nationella och interna restriktioner ledde dock till att tillsynsverksamhet främst kunde bedrivas under årets sista månader.

De nationella och interna restriktionerna har även påverkat möjligheten att bedriva utbildning för vuxna och träffar med barn och ungdomar, vilket lett till att det antal som angetts i målen inte har varit möjliga att uppfylla.

2.7.3 Uppföljning av finansiella mål

Mål

Årets resultat ska uppgå till minst 0,01 % av omsättningen.

Årets resultat är ett överskott om cirka 480 tkr.

Målet anses uppfyllt.

Mål

Årets avskrivningar ska inte överskrida budgeterad avskrivning.

Årets avskrivningar är cirka 70 tkr lägre än budgeterade avskrivningar.

Målet anses uppfyllt.

Mål

Årets investeringar ska göras med eget kapital.

Alla investeringar har skett med eget kapital.

Målet anses uppfyllt.

2.7.4 Kommentarer finansiella mål

De tre finansiella målen för 2021 är alla uppfyllda. Det ekonomiska resultatet är ett överskott på 480 tkr, vilket överstiger det finansiella målet på 0,01 % (9 tkr). Utfallet 2021 följer i stort sett budget för året, men är något bättre på alla poster.

Investeringarna har under de senaste åren anlänt senare än budgeterat, vilket gjort att utförda investeringar inte har stämt med budget för enskilda år. Sett över de tre senaste åren följer dock investeringarna den beslutade planen och avskrivningarna följer budget.

Samtliga investeringar sker med egna medel, dvs. utan upptagande av lån.

2.7.5 Budgetavvikelse

Årets resultat överstiger det budgeterade resultatet med cirka 0,5 mnkr.

Detta beror främst på att pensionskostnaderna för 2021 är ca 700 tkr lägre än budgeterade kostnader för helåret och även lägre än prognosticerade kostnader i delårsbokslutet. Det kan även konstateras att kostnaderna för C-körkort för de som anställts inom RIB-organisation har ökat markant i samband med tecknandet av ett nytt kollektivavtal, där detta nu ska bekostas av arbetsgivaren istället för arbetstägaren.

Intäkterna från automatlarm har minskat något jämfört med ifjol. Även intäkterna från IVPA har minskat till följd av regionens beslut att räddningstjänsten inte ska larmas på dessa. Hyresintäkterna har ökat till följd av att nattsköterskorna i Kramfors kommun hyr in sig på brandstationen i Kramfors.

Kostnaderna för arbetskraft, exklusive pensionskostnader, följer budget väl. Några vakanser har funnits inom dagtidsorganisationen under året, men istället har viss övertalighet anställts inom den uttryckande organisationen för att ta höjd inför framtida pensionsavgångar.

2.7.6 God ekonomisk hushållning

Verksamhetsplanen innehåller sju mål - fyra verksamhetsmål och tre finansiella mål - som ska borga för en god ekonomisk hushållning. Enbart ett av verksamhetsmålen uppnåddes under året, vilket helt kan förklaras av Coronasituationen i samhället. Det operativa uppdraget har prioriterats under pandemin och kontinuerligt upprätthållits med interna restriktioner. Den externa verksamheten har däremot varit lidande av de nationella och interna restriktioner som gällt. Tillsyner har endast kunnat genomföras under slutet av året och det har varit svårt att genomföra utbildningar och träffar med ungdomar under rådande omständigheter. När det har varit möjligt har alla dessa verksamheter genomförts med stor ambition och på kort tid har organisationen ändå närmat sig målen. Arbetet inom organisationen har vid gällande restriktioner istället inriktats mot utvecklingsprojekt och utökad övning.

De tre ekonomiska målen har alla uppfyllts. Vi har som mål att göra ett överskott på 0,01% av omsättningen och verksamheten visar på att överskott om 480 tkr. Likaså understiger våra avskrivningar budgeterade avskrivningar, och alla våra investeringar har gjorts med eget kapital, vilket målet anger.

Det har återigen varit ett speciellt år, där det har varit svårt att veta hur verksamheten kan planeras och förutsättningar har inte funnits att bedriva den verksamhet som var tänkt. Organisationen har ändå försökt anpassa verksamheten efter rådande läge och visar ett gott ekonomiskt resultat. Under de omständigheterna är bedömningen att verksamheten trots allt har levt upp till god ekonomisk hushållning.

2.8 Balanskravsresultat

På samma sätt som kommunerna står kommunalförbund under lagen om balanskrav. Målet som överenskommit med ägarkommunerna är att resultatet skall uppgå till + 0,01 % av omsättningen, vilket för 2021 innebär 9 tkr. Balanskravsutredningen visar att balanskravet uppnås.

Tabell 8: Balanskravsresultat

Balanskravsresultat (tkr)	2021-12-31	2020-12-31	2019-12-31
Årets resultat enligt resultaträkningen	483	2 493	4 392
- Samtliga realisationsvinster	-	-	-92
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	-	-	-
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	-	-	-
+/- Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-	-	-
+/- Återföring av realiserade vinster och förluster i värdepapper	-	-	-
= Årets resultat efter balanskravsjusteringar	483	2 493	4 300
- Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-	-	-
+ Använda medel från resultatutjämningsreserv	-	-	-
= Balanskravsresultat	483	2 493	4300

2.9 Väsentliga personalförhållanden

Inom Räddningstjänsten Höga Kusten – Ådalen finns det totalt 227 personer anställda, varav 69 st. inom heltidsorganisationen (heltid brandmän samt internt stöd, ledning, brandinspektörer och brandingenjörer) och 158 st. inom beredskapsorganisationen. Av 227 anställda är 14 % kvinnor.

Tabell 9: Antal anställda inom förbundet

Samtliga anställda	2021-12-31			
	Män	Kvinnor	Totalt	Andel
Heltid brandmän	51	4	55	24 %
Räddningspersonal i beredskap (RiB) och värn	135	23	158	70 %
Internt stöd och ledning (inkl. brandinspektörer och brandingenjörer)	9	5	14	6 %
Totalt	195	32	227	100 %

Antalet årsarbetare¹ inom heltidsorganisationen per 31 december 2021 är 69 heltidsanställda och genomsnittlig sysselsättningsgrad är vid samma tidpunkt 99,28 %.

Fördelning av personal inom heltidsorganisationen enligt nedan

- 1 Räddningschef
- 2 st. dagtid på internt stöd
- 1 krishanteringshandläggare
- 1 enhetschef
- 1 brandinspektör på dagtid
- 3 st. brandinspektör tillika insatsledare
- 1 st. brandingenjör tillika insatsledare
- 1 st. brandinspektör tillika enhetschef och insatsledare

¹ Med årsarbetare menas summan av de anställdas sysselsättningsgrader, t.ex. 100 % sysselsättningsgrad motsvarar en årsarbetare och 75 % 0,75 årsarbetare.

- 1 st. brandinspektör tillika enhetschef och inre befäl
- 1 st. brandingenjör tillika enhetschef och insatsledare
- 1 st. brandingenjör tillika enhetschef och inre befäl
- 12 st. styrkeledare
- 43 st. brandmän

Tabell 101-15: Statistik personal

Heltid, tillsvidareanställda				2021-12-31
Åldersfördelning	Män	Kvinnor	Totalt	Andel (%)
20-29 år	13	2	15	21,7
30-39 år	15	4	19	27,5
40-49 år	17	2	19	27,5
50-59 år	10	1	11	15,9
60- år	5	0	5	7,2
Totalt	60	9	69	100

RiB, tillsvidareanställda				2021-12-31
Åldersfördelning	Män	Kvinnor	Totalt	Andel (%)
20-29 år	11	5	16	10,0
30-39 år	39	10	49	31,0
40-49 år	35	5	40	25,3
50-59 år	33	1	34	21,5
60- år	17	2	19	12,0
Totalt	135	23	158	100

Samtliga anställda				2021-12-31
Fördelning kategori	Män	Kvinnor	Totalt	Andel (%)
Heltid brandmän, tillsvidareanställda	51	4	55	24%
Deltidsstyrkor (RiB) och värn	135	23	158	70%
Internt stöd och ledning m.fl.	9	5	14	6%
Totalt	195	32	227	100%

Heltid, tillsvidareanställda				2021-12-31
Totalt arbetad tid i timmar	Män	Kvinnor	Totalt	Andel (%)
≤ 29 år	12 775	4 492	17 267	12%
30-49 år	70 662	10 473	81 135	58%
≥ 50 år	36 994	4 160	41 154	30%
Totalt	120 431	19 125	139 556	

RiB, tillsvidareanställda				2021-12-31
Totalt arbetad tid i timmar	Män	Kvinnor	Totalt	Andel (%)
≤ 29 år	6 064	69	10 529	55%
30-49 år	8 663	674	6 331	33%
≥ 50 år	3 760	0	2 846	15%
Totalt	18 487	743	19 230	

Räddningstjänsten Höga Kusten – Ådalen har under året rekryterat nio heltidsbrandmän varav tre stycken går till februari 2022 på en provanställning som därefter övergår till en tillsvidareanställning. Räddningstjänsten Höga Kusten – Ådalen har även under året rekryterat en brandingenjör samt en brandinspektör. Under 2021 slutade en brandman och tre styrkeledare på egen begäran sina tjänster.

2.9.1 Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron har ökat ytterligare i jämförelse med tidigare år, mycket beroende på de rekommendationer som kommit till följd av pandemin, vilket innebär att medarbetare ska stanna hemma vid minsta symtom på sjukdom. Långtidssjukskrivningarna i förhållande till den totala sjukfrånvaron har ökat en del sedan föregående år. Under 2021 har vi inom heltidsorganisationen haft tre långtidssjukskrivningar och inom RiB-organisationen en långtidssjukskrivning.

Tabell 16: Sjukfrånvaro samtliga anställda

Samtliga anställda				
Sjukfrånvaro	2021	2020	2019	2018
De anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid (tim)	158 786	153 287	160 294	160 262
Total sjukfrånvaro av sammanlagd ordinarie arbetstid (%)	4,9%	4,0%	2,4%	4,2%
Sjukfrånvaro 60 dagar eller mer i förhållande till total sjukfrånvaro i timmar (%)	55,7%	49,2%	92,0%	29,5%
Summa sjukfrånvaro för kvinnor av sammanlagd ordinarie arbetstid för kvinnor i timmar (%)	7,0%	3,5%	3,1%	6,5%
Summa sjukfrånvaro för män av sammanlagd ordinarie arbetstid för män i timmar (%)	4,6%	4,1%	2,3%	3,9%
Summa sjukfrånvaro för personal under 29 år av sammanlagd ordinarie arbetstid i åldersgruppen 29 år eller yngre i timmar (%)	0,9%	4,7%	0,2%	7,3%
Summa sjukfrånvaro för personal 30-49 år av sammanlagd ordinarie arbetstid i åldersgruppen 30-49 år i timmar (%)	2,7%	3,6%	2,4%	3,7%
Summa sjukfrånvaro för personal 50 år eller äldre av sammanlagd ordinarie arbetstid i åldersgruppen 50 år eller äldre i timmar (%)	9,8%	4,5%	1,2%	3,1%

Tabell 17-18: Sjukfrånvaro per åldersgrupp heltidsorganisationen

Samtliga tillsvidareanställda			2021-12-31
Total sjukfrånvaro i timmar	Sjukfrånvaro	Arbetad tid	Sjukfrånvaro (%)
≤ 29 år	341	23 400	1%
30-49 år	3 396	90 472	4%
≥ 50 år	4 004	44 914	9%
Totalt	7 741	158 786	5%

Samtliga tillsvidareanställda			2021-12-31
Total sjukfrånvaro i dagar	Antal kaldgr	Antal kaldgr>59	Antal kaldgr>59 av total (%)
20-29 år	124	0	0%
30-49 år	1 193	499	42%
≤ =50 år	1 455	1 044	72%
Totalt	2 772	1 543	56%

2.9.2 Friskvård

Alla brandmän i heltidsorganisationen får träna en timme per arbetspass (om tid finns) för att upprätthålla sin fysiska status. Det finns många olika möjligheter till varierad och god träning såsom rullband, roddmaskin, trappmaskin, styrketränningslokal med olika maskiner och lösa vikter. Det finns även en idrottssal där man kan spela innebandy, mjuktennis eller utöva andra träningspass.

Övrig dagtidspersonal får lägga ut en friskvårdstimme per arbetsvecka. I vår riktlinje för fysisk aktivitet står det att arbetsgivaren ser gärna att all personal, så även kontorspersonal varje år genomför rullbandstestet. Detta på grund av att arbetsgivaren värnar om personalens hälsa. Förbundet bekostar även simning en gång per vecka för all personal inom heltidsorganisationen.

Anställda i beredskapsorganisationen får årligen en friskvårdspeng där de kan köpa träningskort och/eller träningskor, de kan även på respektive RiB-station lägga ihop sina friskvårdspengar och köpa in gemensam gymutrustning.

All personal genomför varje år en hälsoundersökning. För personal i utryckningstjänst innebär det att varje år förnya sitt tjänstbarhetsintyg.

Bild 2: Rullbandstest som utförs årligen

2.9.3 Framtida personalutveckling

Rekryteringsbehovet av brandmän i beredskap är konstant. Det finns alltid några befintliga vakanser som måste fyllas upp samtidigt som det hela tiden sker en viss kontinuerlig avgång.

Räddningstjänsten Höga Kusten – Ådalen har inom de kommande åren ett antal pensionsavgångar, de kan hanteras genom att i tid ha en god dialog mellan medarbetare och arbetsgivare.

Räddningstjänsten Höga Kusten –Ådalens stora utmaning är att behålla befintlig personal.

Tabell 19: Pensionsavgångar samtlig personal

Samtliga anställda		
Pensionsavgångar från 58 år	Faktiska	Planerade
2022		5
2023		2
2024		2
2025		1
2026		0
2021	0	5

2.10 Förväntad utveckling och framtid

Under året har en samverkan kring ledning av insatser mellan räddningstjänsterna i länet startats upp. Detta innebär att räddningstjänsterna i samband med insats leds och organiseras som om det vore en organisation. Förbundet får i och med denna samverkan en förbättrad kvalitet och en utökad uthållighet inom ledningsorganisationen. Under 2022 kommer denna samverkan utökas ytterligare då räddningstjänsterna i Jämtland och tio räddningstjänster i Västerbottens-/Norrbottens inland (R10) kommer att inkluderas i arbetet.

Under 2023 kommer en utredning att genomföras för att undersöka möjligheterna till utökat samarbete mellan räddningstjänsterna i länet. Utredningen kommer att inkludera alla delar av räddningstjänstens verksamhet och titta på hur de olika uppgifterna skulle kunna samordnas för att kunna utföras på ett mer kvalitativt och/eller effektivt sätt.

Rekrytering är fortsatt en utmaning inom förbundet. Det finns ett ständigt behov av ny RiB-personal (Räddningspersonal i beredskap) och rekrytering behöver även göras inom dagtidsorganisationen. En ökad rörlighet inom branschen gör att förbundet än mer måste jobba med frågor såsom arbetsvillkor, jämställdhet, hållbarhet och individuell utveckling för att locka och bibehålla personal.

Bild 8: Jobb ute på skogsbrand

3 Drift- och investeringsredovisning

3.1 Driftredovisning

Årets resultat är + 480 tkr.

3.1.1 Intäkter

Normalt utgörs 90 % av förbundets totala intäkter av medlemskommunernas bidrag. Resterande del av intäktssidan är avgifter i samband med myndighetsutövning, försäljning av olika tjänster som förbundet erbjuder samt ersättningar för automatlarm.

Intäkterna under året är något lägre än budgeterat och även lägre än prognosticerat. Detta beror främst på minskade intäkter inom automatlarm och sambruk. De minskade intäkterna inom automatlarm beror troligtvis till vissa delar på att många arbetat på distans och att verksamheten därmed varit något lägre på vissa automatlarmsobjekt. Att budgeten för intäkter inom sambruk inte nåddes förklaras av att organisationen inte har åkt på IVPA-larm (I Väntan På Ambulans) samt lyfthjälp till följd av restriktioner som gällt.

Hysesintäkterna överstiger budget, då förhoppningen vid budgetens fastställande var att ambulans och nattsköterskor skulle hyra sina lokaler direkt av fastighetsägaren, istället för i andra hand av förbundet. Detta har inte gått att lösa tillsammans med fastighetsägaren och intäkten ligger därmed kvar på samma sätt som ifjol.

3.1.2 Kostnader

Kostnaderna för arbetskraft, exklusive pensionskostnader, följer budget väl. Några vakanser har funnits inom dagtidsorganisationen under året, men istället har viss övertalighet anställts inom den utryckande organisationen för att ta höjd inför framtida pensionsavgångar.

Utryckningspersonalens särskilda avtalspension, R-SAP, tryggas genom pensionsavsättningar. Under förutsättning att en brandman har arbetat inom räddningstjänsten i minst 30 år, varav 25 år i utryckningstjänst, har denne rätt att gå i pension vid 58 års ålder. Kostnaden för R-SAP beräknas av förbundets pensionsadministratör KPA. I beräkningarna antas den genomsnittliga pensionsåldern vara 60 år då pensionsåldern historiskt har varit högre än 58 år. Pensionskostnaderna för 2021 är ca 700 tkr lägre än budgeterade kostnader för helåret och även lägre än prognosticerade kostnader i delårsbokslutet.

I övrigt kan konstateras att kostnaderna för C-körkort för de som anställts inom RIB-organisation har ökat markant i samband med tecknandet av deras nya kollektivavtal, där detta nu ska bekostas av arbetsgivaren istället för arbetstagaren. Kostnaderna för detta har ökat med 100% sedan ifjol och överstiger budget med ca 375 tkr. Många har slutfört detta under de senaste två åren, så prognosen är att dessa kostnader kommer att ligga lägre framgent.

Avskrivningarna följer budgeterade avskrivningar på ett bra sätt.

Bild 9: Övning av avfackling från lastbil

3.2 Investeringsredovisning

Leveranstiden av organisationens investeringar har de senaste åren blivit längre än planerat, vilket påverkar redovisningen. 2019 skulle ett höjdfordon ha levererats till Kramfors, men det levererades istället i början av 2020 vilket redovisas i tabellen nedan. Även upphandling av ett mindre lastfordon till Härnösand försenades under 2019 och slutfördes under 2020. Slutligen har en släckbil som planerades in 2020 levererats under 2021. Sett över tid följer investeringarna planeringen enligt budget.

Tabell 20: Investeringsredovisning

Investeringstyp (tkr)	Utfall 2021	Budget 2021	Utfall 2020	Budget 2020	Utfall 2019	Budget 2019
Totalt	10 479	6 200	7 859	5 400	656	7 000

Bild 10: Övning med höjdfordon

4 Resultaträkning

Resultaträkning (tkr)	Not	2021	2020	Budget 2021
Verksamhetens intäkter	1	6 562	6 530	7 101
Verksamhetens kostnader	2	- 75 903	- 71 820	- 83 737
Avskrivningar	3	- 12 936	- 12 707	- 4 400
Verksamhetens nettokostnader		- 82 277	- 77 997	- 81 036
Medlemsbidrag	4	83 636	81 763	81 763
Verksamhetens resultat			3 766	727
Finansiella kostnader	5	- 876	- 1 273	- 717
Resultat efter finansiella poster		483	2 493	10
Årets resultat	6	483	2 493	10

5 Balansräkning

Balansräkning (tkr)	Not	2021-12-31	2020-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
- Byggnader	7	25 500	34 212
- Maskiner och inventarier	8	28 575	22 320
Summa anläggningstillgångar		54 076	56 532
Omsättningstillgångar			
- Kortfristiga fordringar	9	35 861	46 017
Summa omsättningstillgångar		35 861	46 017
SUMMA TILLGÅNGAR		89 937	102 549
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital	10	20 552	20 069
Avsättningar			
- Avsättningar för pensioner o likn. förpliktelser	11	28 828	30 057
Summa avsättningar		28 828	30 057
Skulder			
- Långfristiga skulder	12	17 214	25 984
- Kortfristiga skulder	13	23 343	26 439
Summa skulder		40 557	52 423
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		89 937	102 549
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER		Inga	Inga

6 Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys		
<i>Belopp i TSEK</i>	<i>2021-01-01 -2021-12-31</i>	<i>2020-01-01 -2020-12-31</i>
Den löpande verksamheten		
Resultat efter finansiella poster	483	2 493
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet, m.m.	11 707	2 972
	12 190	5 465
Betald skatt	–	–
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	12 190	5 465
<i>Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital</i>		
Ökning(-)/Minskning(+) av förråd och varulager	–	–
Ökning(-)/Minskning(+) av rörelsefordringar	2 491	- 2 911
Ökning(+)/Minskning(-) av rörelseskulder	- 3 210	1 910
Kassaflöde från den löpande verksamheten	11 471	4 464
Investeringsverksamheten		
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	- 10 480	- 7 859
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	–	–
Kassaflöde från investeringsverksamheten	- 10 480	- 7 859
Årets kassaflöde	- 7 665	- 3 395
Likvida medel vid årets början	36 858	40 253
Kursdifferens i likvida medel	–	–
Likvida medel vid årets slut	29 193	36 858

Tilläggsupplysningar till kassaflödesanalys		
<i>Belopp i TSEK</i>	<i>2021-01-01 -2021-12-31</i>	<i>2020-01-01 -2020-12-31</i>
Av- och nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar	12 936	3 995
Resultateffekt av finansiell leasing	–	168
Rearesultat försäljning av materiella anläggningstillgångar	–	–
Återförda avsättningar till pensioner	- 1 229	-1 191
	11 707	2 972

7 Noter

Not 1 Verksamhetens intäkter	2021	2020
Försäljningsintäkter	6 373	6 317
Övriga försäljningsintäkter	189	213
	6 562	6 530
Not 2 Verksamhetens kostnader		
Kostnader för arbetskraft	-64 005	-59 936
varav pensionskostnader	-5 475	-5 288
Lokal- och markhyror	-400	-387
Material	-495	-578
Övriga rörelsekostnader	-11 003	-10 918
	-75 903	-71 819
Not 3 Avskrivningar		
Byggnader	-8 712	-8 712
Maskiner och inventarier	-4 224	-3 995
	-12 936	-12 707
Not 4 Medlemsbidrag		
Härnösands kommun	25 659	25 085
Kramfors kommun	28 060	27 431
Sollefteå kommun	29 917	29 247
	83 636	81 763
Not 5 Finansiella kostnader		
Övriga räntekostnader	-32	-28
Räntekostnader finansiell leasing	-454	-566
Finansiell kostnad på pensioner	-390	-679
	-876	-1 273
Not 6 Årets resultat		
Årets resultat enl resultaträkningen		2 493
Avgår jämförelsestörande intäkter		
Avgår realisationsvinster		
		2 493

Not 7 Byggnader (Finansiell leasing)

Ingående ackumulerade anskaffningsvärde	51 373	
Omklassificeringar		51 373
Utgående ackumulerade anskaffningsvärde	51 373	51 373

Ingående ackumulerade avskrivningar	-17 161	
Årets avskrivningar	-8 712	- 8 712
Omklassificeringar		-8 449
Utgående ackumulerade avskrivningar	-25 873	-17 161
Utgående redovisat värde	25 500	34 212

Sammanställning av finansiella leasingavtal

Därav förfall inom 1 år	8 770	8 656
Därav förfall inom 2 - 5 år	16 387	24 888
Därav förfall senare än 5 år	827	1 096
	25 984	34 640

Not 8 Maskiner och inventarier

Ingående ackumulerade anskaffningsvärde	71 823	63 964
Årets anskaffningar	10 479	7 859
Årets försäljningar/utrangeringar	-14 022	-
Omklassificeringar	-	-
Utgående ackumulerade anskaffningsvärde	68 280	71 823

Ingående ackumulerade avskrivningar	-49 504	-45 509
Årets avskrivningar	-4 223	-3 995
Årets försäljningar/utrangeringar	14 022	-
Omklassificeringar	-	-
Utgående ackumulerade avskrivningar	-39 705	-49 504
Utgående redovisat värde	28 575	22 320

Not 9 Kortfristiga fordringar

Fordringar hos Kramfors kommun, koncernkonto	29 193	36 858
Kundfordringar	986	607
Interimsfordringar	2 495	3 549
Övriga kortfristiga fordringar	3 187	5 003
	35 861	46 017

Not 10 Eget kapital

Ingående eget kapital	20 069	17 836
Resultateffekt på grund av införande av finansiell leasing		-260
Årets resultat	483	2 493
	20 552	20 069

Not 11 Avsättning till pensioner

Specifikation - avsatt till pensioner

Särskild avtals/ålderspension	23 200	24 189
Löneskatteskuld	5 628	5 868
	28 828	30 057

Avsatt till pensioner

Ingående avsättning	30 057	31 248
Årets avsättning	1 854	1 877
varav:		
- Nyintjänad pension	1 458	1 192
- Ränte- och basbeloppsuppräknig	390	680
- Övrig post	6	5
Årets pensionsutbetalningar	-2 843	-2 833
Förändring av löneskatteskuld	-240	-235
	28 828	30 057

Totala pensionsåtaganden

Avsättningar	28 828	30 057
Ansvarsförbindelse	-	-
Kortfristig del av pensionsskuld	4 011	3 928
	32 839	33 985

Not 12 Långfristiga skulder

Finansiell leasingskuld	17 214	25 984
	17 214	25 984

Not 13 Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder	1 856	4 479
Finansiell leasingskuld	8 770	8 656
Pensionsavsättningar	4 011	3 928
Interimsskulder	5 987	6 922
Skulder till staten	2 719	2 454
	23 343	26 439

8 Redovisningsprinciper

Förbundet följer lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt tillämpar rekommendationerna från Rådet för kommunal redovisning (RKR). Enstaka undantag från detta redovisas även i notapparaten.

Intäkter

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras förbundet och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Personalkostnader

Förändring av semesterlöneskuld redovisas som en kostnad i verksamheten. Timlöner som är intjänade under augusti men utbetalas i september är upptagna som en kortfristig skuld i balansräkningen.

Periodiseringar

Inkomster och utgifter periodiseras enligt god redovisningssed, det innebär att inkomster och utgifter har bokförts på de perioder som de intjänats respektive förbrukats. Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta

Jämförelsestörande poster

Om det finns jämförelsestörande poster redovisas de på separata rader i resultaträkningen under verksamhetens nettokostnader och specificeras i not till respektive post.

Som jämförelsestörande betraktas kostnader eller intäkter som är sällan förekommande och uppgår till ett väsentligt belopp

Extraordinära poster

Extraordinära poster redovisas enligt RKR R11 och innebär att posten dels saknar samband med den ordinarie verksamheten, utgör en engångshändelse samt uppgår till ett väsentligt belopp.

Extraordinära poster redovisas på separata rader i resultaträkningen och specificeras i not.

Värdering och upplysningar om pensionsförpliktelser

Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i förbundet är beräknade enligt RIPS07 i enlighet med rekommendationen RKR 17 "värdering av och upplysningar om pensionsförpliktelser".

Pensionskostnaderna baseras på uppgifter från pensionsbolaget KPA. Prognosen från KPA baseras på en genomsnittlig pensionsålder på 60 år.

Upplysningar vad gäller pensionsavsättningar lämnas i not till balansräkningen.

Under Eget kapital finns det medel avsatt för att möta framtida pensionsutbetalningar.

Materiella anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst tre år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde.

Beloppsgränsen för mindre värde har satts till ett ½ basbelopp.

Planenliga avskrivningar har beräknats på objektens anskaffningsvärden. Avskrivningarna sker linjärt d.v.s. med belopp som är lika stora under objektets beräknade ekonomiska livslängd. Avskrivningarna påbörjas månaden efter att inventarier tagits i bruk.

Finansiell leasing, RKR R5

Räddningstjänsten klassificerar from år 2020 hyresavtal för verksamhetslokaler såsom varande finansiella leasingavtal. Finansiella leasingavtal föreligger då riskerna och fördelarna som är förknippade med ägandet i allt väsentligt ligger på hyrestagaren (leasingtagaren). Resultateffekter av

den ändrade redovisningsprincipen som avser 2019 har korrigerats mot eget kapital under 2020. Tillgångar som förhyrs enligt finansiellt leasingavtal redovisas som tillgång i den kommunala balansräkningen. Förpliktelsen att betala framtida hyres/ leasingavgifter redovisas som skuld. De leasade tillgångarna avskrivs enligt plan, vilket motsvarar kvarvarande kontraktstid. Hyresbetalningarna redovisas som ränta och amortering av skulderna. Amorteringstiden av skulden görs under samma tidsintervall som avskrivningsplanen för tillgången.

Huvudsakligen tillämpas följande linjära avskrivningstider.

Lätta fordon	6 år
Tunga fordon	12 år
Höjdfordon	15 år
Data & telefoni	3 år
Räddningsmaterial	5 år
Inventarier	5 år

Enligt rekommendationen RKR R4 "Materiella anläggningstillgångar" ska upplysningar om ackumulerade anskaffningsvärden lämnas i not. Förbundet följer inte denna rekommendation utan visar bara bokfört värde vid årets början.